Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppelik's Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Reumanie; în Hamburg: *Karolys & Liebmann.*
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colóná 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tariffă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe sése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe sése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumără la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 I etagiu I.: pe un an 10 fl., pe sése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 204. Braşov, Luni-Marţi 17 (29) Septemvre 1896.

Serbarea dela Porţile de Fier.

(Raport special al „Gaz. Trans.")

Orşova, 26 Septemvre séra.

Pe când miniştri, delegaţiunile camerelor, consulii, deputaţiunile clerulilor, corpul oficeresc etc. aşteptau la gară sosirea Majestăţii Sale isbucni o plóiă torenţială de gândeai, că te afli în vr'unul din ţinuturile tropice, unde ploile se varsă ca cu ciubărul. Drumul dela gară până la oraş era numai o baltă.

Majestatea Sa a sosit punct la 3 óre. La gară erau întruniţi spre întimpinarea Suveranului tóte somităţile din monarchiă, miniştri comuni, cei austriaci şi ungureşci, delegaţiunile celor două parlamente, representanţii clerului, diplomaţii şi consulii, corpul oficeresc şi mulţi membri ai parlamentelor străine, din cei ce au luat parte la conferenţa interparlamentară din Pesta etc.

După-ce monarchul a părăsit vagonul, fu salutat de fişpanul comitatului Caraş-Severin. Iakabffy. Dup'aceea împăratul întinse mâna archiducelui *Iosif* şi generalilor *Fejervary* şi *Waldstätten*, şi urmat de ei trecu în revistă compania de onóre. Dup' aceea se întórse spre miniştri ungureşci, *Banffy* şi *Daniel* şi apoi schimbă câte-va cuvinte şi cu contele Badeni, şi cu doi episcopi unguri.

Urmat de archiducele Iosif şi de miniştri împăratul plecă dela gară în trăsură deschisă în oraş. Cu tótă vremea rea stradele erau îndesuite de popor. *Românii noştri grăniţeri* mai ales erau în mare numér representaţi. In tot parcursul drumului până 'n oraş Majestatea Sa a fost aclamat de strigăte de „Să trăéscă!", cari erau mai puternice decât tóte, apoi cu strigăte de „Hoch!" ale Şvabilor şi cu puţine „Éljen!"-uri ale păturei suprapuse ungureşci.

Firesce, că în urma vremei rele, la intrarea în oraş uniformele scumpe, dér mai ales costumele miniştrilor şi magnaţilor ungari, au suferit mult.

La oficiul central de forestieri a descins Majestatea Sa cu suita şi aci a primit şi deputaţiunile.

A venit la rând mai întâiu corpul diplomatic, apoi comisiunea dunăréná, în care România era representată prin d-l general *Pencovici;* miniştri comuni; secţiunea marinei, în frunte cu admiralul br. de *Sterneck*; miniştri austriaci, cei ungureşci; ambasadorii, consulii; preşedinţii şi deputaţiunile ambelor parlamente din Viena şi Budapesta, preoţimea romano-catolică din diecesa Cenadului, sub conducerea episcopului *Dessewffy*.

Urmând acum primirea clerului greco-catolic al diecesei Lugoşului, vicarul capitular Revdss. Domn *Petru Popp* se adresă către Majestatea Sa cu următórea alocuţiune:

Majestate cesară şi regéscă apostolică!
Prea graţióse Stăpêne!

Clerul diecesei gr. cat. din Lugoş salută totodată în numele credincioşilor săi persóna sfinţită a Majestăţii Vóstre cu omagiele sale cele mai plecate, din incidentul acestei sărbări memorabile pentru patria nóstră.

Diecesa Lugoşului, care a apărut ca un Fönix din cenuşa vechei diecese a Banatului, primesce pe Majestatea Vóstră, ca pe intemeitorul ei, inspirat de zel apostolic, cu simţemintele mulţămitei celei mai cordiale, şi cu bucuriă se folosesce de ocasiune ca să-şi esprime fidelitatea sa neclintită faţă cu regele încoronat.

Cu tóte că diecesa nóstră, în urma dotaţiunilor sale modeste, nu póte desvolta strălucire esternă, totuşi, în privinţa spirituală, şi în privinţa moravurilor, cari îi caracterisézá cu deosebire chiămarea, póte emula fără sfiélă cu celelalte diecese bisericesci.

Fidalitate neînfrântă către tron, respectare sinceră a legilor şi guvernului, deplin zel pentru împlinirea datorinţelor nóstre bisericesci şi cetăţănesci, şi mai ales îndemnul credincioşilor noştri la o viéţă morală şi religiósă: acestea formézá, ca totatâte caractere ale chiămărei sale, garanţia sigură a viitorului séu, basa liniştitóre şi puternică a esistenţei diecesei nóstre.

Avênd fericirea de-a recomanda în direcţia acésta, cu ocasiunea acestei sărbători, sórtea diecesei nóstre graţiei preanalte şi sprijinului părintesc al Majestăţii Vóstre, nu încetăm a ridica din adêncul inimilor nóstre rugăciunile nóstre către Atotputernicul pentru o guvernare lungă, fericită şi gloriósă a Majestăţii Vóstre spre binele bisericei nóstre şi a patriei nóstre.

Majestatea Sa respunse următórele:

„Mă bucur, că, întêlnind clerul diecesei gr. cat. din Lugoş aici, pot primi cu mulţămită asigurarea fidelităţii sale neclintite. Dovedesce despre conceptul liniştit al chiămărei sale corecte, că el crede a afla garanţia sigură a viitorului diecesei sale în înplinirea egală a datorinţelor sale bisericesci şi cetăţănesci; şi décă el va rămâne pe calea acésta, atunci îi rămâne pentru tot timpul asigurată graţia mea şi sprijinul meu".

După clerul Lugoşului a fost primită deputaţia greco-orientală română a diecesei Caransebeşului, în frunte cu Prea Sânţia Sa episcopul *Nicolae Popea*. Acesta se adresă către Majestatea Sa cu următórea vorbire:

Majestatea Ta cesară şi apostolică regéscă!
Pré înduratul nostru Rege şi Domn!

Cu mare bucurie a inimilor am primit scirea despre venirea Majestăţii Tale în aceste ţinuturi extreme ale Monarchiei, locuite de un popor, care totdéuna, în ţile grele ca şi în cele uşóre, în timpuri furtunóse ca şi în cele senine, cu mândriă s'a numérat şi să numără între cele mai credincióse şi în adevărat înţeles patriotice popóre ale Majestăţii Tale, şi ai cărui fii, foştii grănicери români de odinióră, în mare numér şi cu multă bravură au luptat şi luptă pe câmpii bătăliilor gloriósei nóstre armate austro-ungare.

Pătrunşi de aceeaşi credinţă şi însufleţire a înaintaşilor nostri pentru prea iubitul nostru Rege apostolic, venim şi noi în umilinţă şi veneraţiune pentru ca şi cu acéstă ocasiune să esprimăm cele mai sincere, mai călduróse şi tradiţionale omagii de credinţă şi alipire către Majestatea Ta, şi prea înalta Casa domnitóre, din partea credincioşilor bisericei nóstre greco-orientale române a diecesei Caransebeşului.

Devotaţi acestor sentimente de iubire şi de patriotism probat şi nefăţărit; conscii de beneficiile, câte le avem isvorîte din nobila şi părintésca inimă a Majestăţii Tale, şi în firmă speranţă, că şi în viitor biserica nóstră se va învrednici de puternicul scut şi graţia regală, deopotrivă cu celelalte biserici din patriă, Vă urăm, Majestate, din adêncul inimilor nóstre, ani mulţi şi fericiţi, spre bucuria şi fericirea număroselor popóre de sub gloriosul sceptru al Majestăţii Tale!

Să trăéscă Majestatea Ta!

La alocuţiunea acésta Majestatea Sa respunse:

„Cu plăcere iau la cunoscinţă omagiul ce mi-l aduceţi, precum şi asigurarea despre alipirea fidelă şi patriotismul sincer al D-vóstră. După ce eu nutresc aceeaşi iubire părintéscă pentru supuşii mei fideli, fiă de ori-ce religiune, fi asigurat, că şi credincioşii bisericei române gr. or. în manifestarea amintitelor simţăminte, pot conta totdéuna la sprijinul şi graţia mea".

Au mai fost primite în urmă deputaţia diecesei sârbesci a Verşeţului, condusă de episcopul *Zmejanovici;* apoi deputaţia reformaţilor şi a evangelicilor; a israeliţilor. In fine fu primit corpul oficeresc apoi deputaţiunile comitatelor învecinate şi corpul technic dela lucrările canalului.

Primirile oficiale s'au terminat înainte de 6 óre séra, ér împăratul plecă imediat pe bordul vaporului „Francisc Iosif". Şi acum ploua de vérsa, cu tóte acestea era mare aglomeraţia de popor pe stradă.

Oraşul Orşova a fost împodobit şi înfrumseţat ca nici-odată. Casele sunt pavoasate. Din curtea gărei până 'n oraş precum şi până la imbarcader, fâlfăe pe stâlpi frumos decoraţi pe lângă drapelul ungurescu şi drapelul României şi al Serbiei. *Nici un drapel austriac nu am vedut.*

***

Orşova, 28 Septemvre. Primirea de către Majestatea Sa a *clerului român*, cu ocasiunea inaugurărei canalului dela Porţile de fier, a fost *prea graţióşă*, cu deosebire la alocuţiunea, în care s'a făcut amintire de credinţa neclătită către tron a toştilor grăniţeri, rostită de către episcopul *Popea*, conducătorul deputaţiunei greco-orientale române din diecesa Caransebeşului.

După răspunsul dat, Majestatea Sa a dis, că ia causat multă bucuriă întêmpinarea ce i-a făcut'o poporul român în tóte localităţile, purtând *îmbrăcămintea sa de odinióră grăniţerescă.*

Orşova, 28 Septemvre. Sărbarea inaugurărei de ieri, favorisată de un timp frumos, a decurs splendid. Regele *Serbiei* a sosit diminéţa la 8, ér Regele *Carol* cu 15 minute mai târdiu. Ambii au fost primiţi la gară de M. S. Impăratul, care a strîns mâna regelui Serbiei, ér pe regele României l'a îmbrăţişat şi l'a sărutat. Majestăţile Lor se suiră apoi pe vaporul „Francisc Iosif", care, împreună cu flotila, înaintă până la noul canal. Aici vaporul împărătesc între salvele de tun ale bateriei române de pe mal a rupt fringhia impodobită cu flori şi pusă de-a curmedişul canalului. Episcopul *Dessewffy* împreună cu ceilalţi prelaţi binecuvântă canalul. In toastul séu, Majestatea Sa împăratul declară canalul de deschis, accentuând presenţa celor doi Suverani ai ţerilor amice riverane, pe cari este fericit ai vedé întruniţi la marea operă. Suveranii României şi al Serbiei ciocniră cu împăratul cu pocalele de aur presentate lor. Cele şése regimente române postate la term, precum şi vasele de résboiu române salutară cu salve serbarea, ér pe termul Sérbiei o imensă poporaţiune isbucni în aclamări. După terminarea ceremoniei, monarchii se întórseră la Orşova şi de aci plecară la Mehadia.

Intemniţări, prigoniri şi procese fără sfârşit. Sub acest titlu „Tribuna" comunică mai întâi, că, în urma recursului, fiind redusă pedépsa d-lui Dr. *Raţiu* pentru iscălirea cunoscutului „Manifest" al celor 7 membri din comitet, dela 10 la *8 ţile arest* şi dela 100 fl. la *50 fl. amendă*, d-l Raţiu a cerut să-şi pótă împlini pedépsa. Nefiind însă odăi la poliţiă, l'au avisat să se adreseze la procuror, adecă să-şi isprăvéscă pedépsa, cerând să fiă închis în arestul ordinar. D-l Dr. Raţiu însă a remonstrat şi a pretins să i-se dea arest poliţienesc, cum prescrie sentinţa. In fine i-s'a dat odaia de pază a pompierilor, întunecósă şi umedă. D-sa a protestat însă din nou, până ce în cele din urmă au fost siliţi să-i dea o odaiă igienică. Aşa a păţit'o şi d-l *Patiţa* din Alba-Iulia, cu deosebirea numai, că D-sa a intrat în arestul ordinar, unde a fost maltratat după regulamentele de acolo.

*

Joia trecută s'au pertractat érăşi două procese politice pentru agitaţiă, în Alba-Julia. Doi ţerani români: Ilie *Crăciun* a lui Nicolae şi Măniţiu Ioan *Măniţan*, acusaţi pentru că în cârciuma din Doştat (Alba inferióră) ar fi dis în presenţa mai multora, că „legile ungureşci sunt nedrepte, legile nouă bisericesci sunt păgâne", că „nici în Turcia nu sunt astfel de legi" etc. doi gendarmi i-au denunţat şi aceştia au fost chemaţi ca martori contra lor. Bieţii ţerani fură osândiţi fiă-care la câte **un an închisóre de stat** şi spese procesuale.

In al doilea proces au fost acusaţi preotul Ioan *Morariu* din Poiana Aiudului, învăţătorul Crucian *Simu* din Ciufud, şi teologul Ioan *Simu*. Ei au fost acusaţi, că au înfiinţat în Ciufud un cor bisericesc, care a câutat cântece „revoluţionare" române. Tot doi gendarmi au mărturisit contra lor.

Ioan Morariu a fost condamnat la **un an şi jumătate închisóre de stat şi 300 fl. amendă**; Crucian la **un an**, şi Ioan Simu la **şése luni închisóre de stat**, şi câte **100 fl. amendă**. Acusaţii s'au purtat brav şi au vorbit numai românesce. Apărător a fost d-l advocat Rubin Patiţa.

*

Mâne, Marţi, 29 Septemvre, se va pertracta la Cluşiu procesul de pressă intentat „Tribunei" pentru articolul „Biserica şi Scóla", scris din incidentul mileniului.

Frumósă ilustraţiă pentru serbările dela Bucuresci!

Disolvarea camerei. Privitor la disolvarea camerei ungare şi la nouele alegeri, semioficiosul *„Politikai Ertesitö"* publică, cum dice ea pe basa de uniformaţiuni autentice, următórele: „Ministrul-preşedinte

BCU Cluj / Central University Library Cluj

baron *Banffy are deja în mânĭ rescriptul preanalt privitor la disolvarea camerei.* Baronul Banffy călătoresce astădĭ la Porțile de fier și se întórce la 28 c. Camera deputaților până la 1 Octomvre nu va ține nicĭ o ședință, și în timpul acesta cade visita Majestății Sale la Regele României. La 4 Octomvre, cu inaugurarea podului vamal, se sfârșesce șirul sărbărilor milenare statorite conform programului, și *după 4 Octomvre se va ceti în cameră rescriptul privitor la disolvare.* După espirarea timpului minimal legal, adecă trei săptămânĭ după disolvare, se vor începe nóuele alegerĭ. Totodată „*Keleti Ertesitö*“ reproduce o enunciațiune a ministrului-președinte, făcută în cameră, după care partidul liberal în fiă-care cerc electoral singuratic îșĭ va pune candidații săi.

Adunarea generală

a „Societății pentru Fondul de teatru român“.

(Raport special al „Gazetei Transilvaniei“).

Făgăraș, 15 (27) Sept. 1896.

Astădĭ se ține pentru întâia-dată în orășelul istoric Făgăraș adunarea generală a Societății pentru crearea unui fond de teatru național român, — societate, care, precum se scie, ocupă locul al doilea între societățile de cultură naționale ale Românilor de dincóce de Carpațĭ.

Eram sigurĭ, că Românii făgărășenĭ vor da importanța cuvenită acestei serbărĭ culturale a nóstre, mai ales fiind-că de prin 1889, când s'a ținut aicĭ adunarea generală a Asociațiunei Transilvane, Românii făgărășenĭ n'au avut ocasiune de-a se bucura la ei acasă de o serbare în stil mai mare, cum este serbarea de acum.

In prevederea acestora plecarăm din Brașov o societate frumósă de Românĭ pentru a asista la acéstă serbare a fraților făgărășenĭ. Am plecat erĭ, Sâmbătă diminéța la órele 8, de-odată cu membrii Comitetului acestei societățĭ, care comitet, după cum se scie, din anul trecut și-a strămutat sediul în Brașov. Printre noi era și președintele Societății, d-l *Iosif Vulcan*, unul dintre meritații întemeiătorĭ ai acestei frumóse instituțiunĭ culturale a nóstre.

Călătoria până la Făgăraș a fost una din cele mai plăcute. Timpul a fost favorabil; în Vlădenĭ făcurăm o pausă, unde luarăm un dejun comun, ce dinainte fusese comandat prin secretarul II al comitetului d-l *Vas. Goldiș*, căruia avurăm a datori arangiarea acestei frumóse călătorii. La Șercaia, după cum era programul, se alătură la cele patru trăsurĭ ale nóstre încă o a cincia trăsură, a d-lui Dr. *Iancu Mețianu* din Zărnescĭ, care încă era plină de domnĭ și dame.

La Făgăraș am ajuns pe la órele 4 p. m. Impresia primă, ce am dobândit'o intrând în acest oraș, nu ași puté-o numi nicĭ de cum favorabilă. Părea, că frații făgărășenĭ nicĭ n'au avut scire despre sosirea nóstră, căcĭ nu se vedea nicĭ cel mai mic sămn de interesare. Am avut noroc cu venerabilul d-n vicar Basiliu *Rațiu* și cu d-l președinte al Societății „Progresul“ din loc, Dr. Ioan *Șenchea*, carĭ ne întâmpinară la stradă pentru a ne indica locul cuartirelor destinate pentru comitet și óspeții sosițĭ. D-l președinte Ios. Vulcan a fost încuartirat în frumósele case ale d-nei Zinca Roman, ér pentru membrii comitetului și ceilalțĭ óspețĭ sosițĭ au fost pregătite cuartire bune pe la singuraticele otelurĭ mai alese din loc și pe la privațĭ. Cum aflu, au fost pregătite cuartire pentru vre-o 70—80 óspețĭ; neajunsul a fost numai, că n'a avut cine să conducă óspeții la cuartire, deóre-ce afară de d-l Vicar Rațiu și de d-l Dr. Șenchea, carĭ pe lângă tótă bunăvoința nu puteau în acelașĭ timp să facă mai multe de-odată, alțĭ Românĭ, carĭ să se intereseze de primirea óspeților, nu s'au aflat în Făgăraș.

La 8 óre a urmat „*séra de cunoscință*“ la restaurantul „Mexico“. Eram vre-o 50 persóne, dintre carĭ jumătate o formau Brașovenii și Zărnescenii, ér cealaltă jumătate preoțimea din localitate, câțĭ-va tinerĭ, câțĭ-va meseriașĭ și dóră 3—4 fruntașĭ din inteligența locală. Parte mare din public o formau damele. Absența unora dintre fruntașii românĭ din localitate ni-a fost bătătóre la ochĭ și a făcut o impresiune neplăcută. Ne-a încântat mult în decursul serei escelenta musică de sub conducerea d-lui Rusu, care atât cu arcul, cât și cu vocea a dovedit multă dibăciă în esecutarea cântecelor românescĭ. Convenirea a durat până la órele 11.

Astădĭ, Dumineică, membrii Comitetului, în frunte cu președintele, au asistat la s. liturgiă mai întâiŭ în biserica gr. cat., care se află la o mare depărtare de centrul orașului, ér după aceea la biserica gr. or., ce este tocmai în centru.

După eșirea din biserică a urmat prima ședință în sala otelului „Lauritsch“. După ce se adunase un public frumușel, între carĭ și câțĭ-va inteligenți din comunele din giur, la propunerea d-lui Dr. Șenchea s'a ales o comisiă de doi membri, constătătóre din d-nii Dr. Iancu *Mețianu* și d-l protopop Iuliu *Dan*, ca să învite pe președintele a lua parte la adunare.

Cam pe la 11 óre intră în sală, între urărĭ generale de „să trăéscă“, d-l președinte Iosif *Vulcan*, care deschise adunarea prin următorul discurs ascultat cu multă atențiune:

Onorabilă adunare generală!

Societatea pentru crearea unui fond de teatru național român vine la D-vóstră, Dómnelor și Domnilor, cu un steag, pe care strălucesc cuvintele: „cultură națională“.

Nu ne-am îndoit un singur moment, că presentându-ne între D-vóstră devisa acésta, avem să fim bine primițĭ, căcĭ Făgărașul și ținutul său au pagine frumóse în istoria desvoltării nóstre culturale; ér generațiunea de acuma nu póte decât să urmeze pe calea înaintașilor ei.

Vădându-vă dér grupațĭ în giurul steagului nostru cu rêvna d'a-l sprigini cu concursul D-vóstră moral și material: din capul locului mi-se impune datoria să vă mulțumesc, în numele societății nóstre, pentru primirea ce faceți ideii, pe care o representăm.

Nu ne mirăm de loc de acésta, căcĭ astădĭ nu este ideă care întru atâta să frământe tóte inimele românescĭ, ca idea culturii naționale.

Ea ne stăpânesce pe toțĭ, cu o putere elementară, căreia trebue să ne închinăm.

Pentru ea trăim, pentru ea jertfim tot.

Și cu cât pedecile se vêră mai mult în cale, cu atâta zelul de stăruință ne cresce și forțele ni-se oțălesc.

De unde acésta însuflețire?

Am învățat-o în școlĭ?

Nu.

Este o caracteristică a sângelui nostru. O moștenire dela strămoșĭ, carĭ prețuiau mai mult limba lor, decât vieța.

O dogmă sfântă, care ne învață, că fără cultură națională avem să perim, că ea este paladiul esistenței nóstre.

O pârghie de frunte a culturei naționale este teatrul, care îșĭ deschide porțile tuturora și rășpândesce lumină de sus și până jos chiar și'n massele poporului, care nu scie carte.

Ată cuvântul pentru care tóte națiunile civilisate au întemeiat teatre și le susțin cu jertfe marĭ.

Noi Românii din acéstă monarchiă încă n'avem teatru, și tótă mișcarea nóstră de pe terenul acesta se reduce la representațiile de diletanțĭ, printre carĭ în locul prim trebue să punem corurile vocale ale țăranilor noștri de prin Bănat.

Insă tocmai pornirea din popor a acestor mișcărĭ arată invederat, că a sosit vremea să ne gândim și noi de mulțămirea trebuințelor nóstre scenare, și astfel a isbucnit idea să înființăm un teatru național.

Idee îndrăsnață, căcĭ la realisarea ei se cere un capital mare și pe noi nu ne ajută nimenĭ.

Trebue să adunăm numai noi dela noi, crucer cu crucer, tot ce putem da din prisosul câștigat cu sudórea feței nóstre.

Cu tóte acestea nu ne-am spăriat.

Orĭ cât de mare și orĭ cât de neajuns ni s'a presentat fondul trebuincios, ne-am aședat încrederea în conștiința de element de cultură a neamului nostru, și ne-am pus pe lucru.

Am sciut, că veleitățĭ confesionale, frecărĭ politice, neînțelegerĭ sociale, ambițiĭ și antipatii personale, câte odată ne pot desbina, dér când ni-se cere sprijinul pentru cultură națională, toțĭ Românii cinstițĭ uită supărările lor și dau mâna frățesce spre a-și face datoria pentru scopul sfânt.

Și nu ne-am înșelat.

In rândurile nóstre, ba chiar în capul întreprinderii, am vădut bărbațĭ, carĭ pe alte terenurĭ profeséză vederĭ opuse, — aicĭ însă lucrau în conțelegere, dânduși cea mai bună parte a sufletului lor.

Acéstă conlucrare frățéscă a produs resultatul material de astădĭ; acéstă armoniă să ne fiă devisa și în viitor, și atuncĭ să fim sigurĭ, că scopul nostru se va atinge mai curând, și ne vom vedé visul cu ochii.

Invitându-vă cu tótă inima, Dómnelor și Domnilor la acéstă lucrare culturală-națională, — deschid adunarea generală.

La acest discurs, urmat de sgomotóse și generale aclamărĭ, a răspuns în numele Românilor făgărășenĭ d-l vicar Basiliu *Rațiu*. D-sa, într'o vorbire mai lungă și plină de cele mai frumóse idei și sentimente românescĭ, arătă însemnătatea mișcărilor nóstre cu caracter cultural în cuvinte fórte măgulitóre pentru Românii brașovenĭ; accentuă între altele interesul manifestat față de cestiunile nóstre culturale și mai ales față de acéstă societate, care sub ocrotirea Brașovenilor a luat un avênt nou și îmbucurător, presentându-se ei în numĕr atât de demn și la acéstă adunare.

Revenind în special la însămnătatea Societății pentru fond de teatru român, d-l vicar avŭ nemerita ideă de-a cita următórele pasagii din „Pantheonul Român“ al d-lui președinte Vulcan:

„E adevăr cunoscut de toțĭ, că o societate fără moralitate nu are durată, nu are vieța. Unul din institutele binefăcătóre, carĭ au misiunea de a desvolta și înainta moralitatea, este teatrul.

Teatru este cea mai mare scólă de educațiune pe lângă biserică și scólă. El este un templu al moralității, al luminei și al sciinței. In el se desvóltă și se cultivă simțemintele cele nobile și înalte, simțemintele generóse, umanitare și naționale; el ne arată calea virtuții și a onórei, desvóltă în noi gustul frumosului, gustul bunăcuviinței, ne arată datoriile de creștinĭ și patrioțĭ, ne înfățișéză icóna libertății și a onórei, precum și relele despotismului, viciului și infamiei.

El e ca și o esposițiune a virtuților și vicielor societății omenescĭ.

Acéstă scólă practică și *distractivă* la națiunile cultivate a ajuns a fi pânea morală a poporului; e cunoscută influința ce o exercéză ea asupra moravurilor poporului.

Un teatru bine organisat, o scenă ridicată la înălțimea sa este oglinda moralității unei națiunĭ. Fără Biserică, fără scólă și fără teatru nu póte fi vorba de cultură și moralitate, nu póte fi vorba de viitor de vieță; ferice de națiunea, care posede acéstă trinitate! Scena, redeșteptând suvenirile trecutului, reinprospetând gloriile străbune, victoriile, luptele lor pentru libertate și independința, *ne înalță sufletul*, stirnesce în inimele nóstre sacra dorință de a-i imita, de a mai alege mórtea decât dependința și umilirea.

E mare, înalta și nobilă chiemarea teatrului, și când el scie a se ține la înălțimea misiunei sale, conduce poporul la gloriă și mărire“.

Discursul d-lui vicar Rațiu, care cu multă finețe atinse și unele momente de actualitate și fórte importante din raporturile vieței sociale a Românilor făgărășenĭ, a fost întrerupt de aprobărĭ și la urmă însoțit de animate strigărĭ de „Să trăéscă“.

După acésta s'au aclamat ca notarĭ ai adunărei d-nii: Vasiliu *Goldiș* și Octavian *Vasu*. Secretarul prim al comitetului, d-l Virgil *Onițiu*, cetì apoi raportul comitetului despre activitatea sa în decursul anului 1895—96. (Il publicăm mai la vale.—Red.)

S'a ales o comisiune de 5 membri pentru propunerĭ și esaminarea raportului comitetului. Anume în acéstă comisiune au fost aleșĭ d-nii Vicar Bas. *Rațiu*, Dr. A. *Micu* adv., Dr. Ioan *Șenchea*, Dr. Nic. *Șerban*, protonotarul Alesandru *Bele*.

Urmă apoi raportul cassarului. D-l cassar Valeriu *Bologa* fiind impedecat de-a veni, raportul a fost cetit în absența d-sale prin d-l secretar II Vasiliu Goldiș.

Altă comisiune de 5 pentru esaminarea raportului cassarului s'a ales din următorii d-nĭ: Iuliu *Dan* protop., Lazar *Nastasi* profesor, Ión *Dejenariu* comptabil la „Furnica“, Ión *Socaciu* director al scólei comerciale în Brașov și Nicolae *Chiorniță*, proprietar în Cuciulata.

In fine s'a ales încă o comisiune de 5 pentru câștigarea de membri noi. Anume d-nii: Dr. Iancu *Mețianu*, Aron Poparadu, preotul Nic. *Clónța*, Mihail *Bardoși* și Dr. Nicolae *Șerban*.

Ar fi urmat acum o disertațiă a d-lui Dr. V. Branisce, profes. în Brașov, dér d-sa din causă de bólă neputând participa la adunare, președintele închise ședința pe la óra 1, fiind eshauriate tóte obiectele dela ordinea dilei.

La două óre banchet. De séră producțiune teatrală și concert. Ședința a doua e anunțată pe mâne la 9 óre. Despre tóte acestea raportul special va urma.

Visita împărătéscă

în Bucurescĭ.

(Dela corespondentul nostru special.)

Bucurescĭ, 14 (26) Septemvre. Incă de erĭ după amédĭ a început o circulațiune mare pe strade.

Au sosit fórte mulțĭ din străinătate și din provincie.

Dela episcopie până la Grand Hotel de Boulevard trăsurile sunt oprite de a circula.

Acest centru al Capitalei e împodobit majestos, care impune prin seriositatea și estetica decorațiunilor.

Lunĭ la amédĭ e vorba să sosésca mai mulțĭ deputațĭ și senatorĭ din Francia, Belgia, Italia și Elveția sub conducerea marchisului Pandolfi.

Mai mulțĭ deputațĭ și senatorĭ românĭ se vor duce Dumineca séra la Verciorova pentru a-i întimpina.

Adĭ, Sâmbătă, la 9 óre diminéța a plecat M. S. Regele Carol I cu un tren special, însoțit de primul ministru și alțĭ demnitarĭ la inaugurarea Porților-de-fier.

M. S. Regina a sosit aséră în Capitală.

Descrierea împodobirei orașului urméză cu posta.

*

Infrumsețarea Bucurescilor.

Bucurescĭ, 14 (26) Septemvre.

Lucrările de înfrumsețare sunt apróp de a fi cu totul terminate. S'au făcut tot posibilul din partea Primăriei și a autorităților publice, ca orașul să se presente în haina cea mai frumósă, decorat cu gust artistic pentru primirea înaltului óspe.

Cu deosebire au fost decorate calea Griviței, calea Victoria, bulevardul Elisabeta și al Independenței până la Cotroceni, fiind acesta drumul pe unde, conform programei de primire, va trece cortegiul împărătesc.

*

Un mare succes a dobândit fără îndoială direcția căilor ferate române prin strălucita și în adevăr artistica înfrumsețare a *gărei de Nord*. Peronul gării a fost amenajat și văpsit din nou. Salonul de recepțiune e grandios cu mult gust și cu artă decorat. Pentru acest salon s'a folosit hala centrală, unde se depunea bagagele. La intrarea în sală se ridică două statue de gips, una înfățișind căile ferate, cealaltă posta și telegraful. Pereții salei sunt lucrați în gips alb cu decorațiunĭ artistice aurite; pe pereți sunt aședate oglindĭ marĭ. In cele patru colțurĭ de jos sunt grote splendid decorate cu fântânĭ artesice împodobite cu plante esotice. In pereți sunt

BCU Cluj / Central University Library Cluj

nişe cu statuete, între carĭ busturile împĕratului şi împĕrătesei, lucrate de sculptorul Tielgner din Viena, asemenea şi bustul împĕratului Austriei şi a regelui României în marmoră. Un policandru uriaş electric atêrnă în mijlocul salonului. Tavanul este pictat cu figurĭ alegorice pe fond trandafiriu. In colţurile de sus ale salei sunt fixaţĭ 4 îngerĭ cu ramurĭ în mânĭ, representând „victoria", ér sub plafond şése cartuşe cu cifra şi cu coróna imperială. In mijlocul plafondului se vede o lanternă în formă de coróně, din marginele căreia pléca un feliu de baldachin cu mătasă alba şi pluş albastru ca ceriul.

Lângă uşa de eşire a salei imperiale sunt aşeḑate asemenea două statue, representând „pacea" şi „propăşirea". In fruntea fiţadei din curte se vede un mare cărtuş cu iniţialele „C. F. R." (căile ferate române) pe róta înaripată. Róta acésta se compune din candele fixate pe fund de lemn, carĭ vor fi nóptea iluminate.

In drépta şi în stênga porţii de intre se ridică dóuĕ marĭ catargurĭ venetiene de câte 30 metri înălţime, purtând în vêrf, unul vulturul împĕrătesc cu două capete, ér celalalt vulturul român cu crucea în cioc. Aceste catargurĭ ca şi ceilalţĭ stîlpĭ pórtă în mijloc coróne imperiale şi regale şi stégurile Austriei, Ungariei şi României.

*

Pe alea, ce duce în *calea Griviţa* sunt aşeḑaţĭ stîlpĭ înalţĭ cu drapele. La eşirea din alea gărei se ridică un arc de triumf monumental cu trei arcade împodobit cu drapele şi cu echisóne aurite şi în vêrf cu coróna împĕrătéscă. Frontispiciul pórtă inscripţiunea: „Trăiéscă Majestatea Imperială şi Regală Apostolică *Francisc Iosef*, Impĕrat al Austriei, Rege al Ungariei".

La punctul numit: „Matache Măcelarul" se ridică alt arc de triumf. Dealungul căleĭ Griviţa sunt aşeḑaţĭ stîlpĭ cu mărcile judeţelor şi cu drapele. In vre-o dóuĕ puncte se ridică tribune publice pentru spectatorĭ.

*

Şi mai frumóse sunt lucrările de decorare în *calea Victoriei*, dóuĕ colosale arcurĭ de triumf se ridică la otelul imperial şi la biserica Creţulescu. Pe piaţa palatului se ridică o mulţime de stîlpĭ de metal împodobiţĭ cu medalióne, cu mărcile judeţelor şi cu drapele. Dealungul căleĭ Victoria sunt aşeḑaţĭ tot astfel de stîlpĭ metalicĭ cu stégurĭ austriace, ungurescĭ, românescĭ şi cu ghirlande de stejar. In piaţa teatrului, decoraţiunile sunt şi mai bătătóre la ochĭ.

*

Fântâna monumentală dela *Sărindar*, este o lucrare de-o deosebită artă. Basenul este înconjurat de patru statue, ér în mijloc de-asupra avuzului se ridică statua „Păcei".

Lângă squarul Sărindar, la cele patru colţurĭ ale căleĭ Victoriei se ridică patru stîlpĭ înalţĭ în vêrf cu vulturĭ, avênd aripile deşăşurate, carĭ vulturĭ vor ţiné o coróně gigantică de metal împodobită cu pietrărĭ, coróna casei împĕrătescĭ.

*

Şi pe *bulevardul Elisabeta* de-o parte şi de alta stîlpĭ cu stégurĭ. Tóte locurile libere au fost frumos împrăjmuite, aci se vĕd mai multe tribune publice.

*

In dreptul şoselei, ce duce la palatul princiar dela *Cotroceni* este un nou arc de triumf, avênd pe deoparte coróna imperială, ér pe cealaltă cea română, pe deasupra vulturĭ auriţĭ. In drépta şi în stênga şir de tribune publice, unde se vor da bilete de intrare gratuite. In faţa acestora se ridică mulţime de stîlpĭ pentru stindarde.

La intrarea în *palatul Cotroceni* s'a construit un portic grandios, în mijloc cu fântână şi la amêndouĕ părţile cu statue.

*

Tóte edificiile publice vor fi pavoasate, ér séra împreună cu monumentele publice în mod feeric iluminate. In parcurile publice vor cânta musicĭ militare.

Pe timpul cât va dura visita împĕrătéscă, taxa pentru călĕtorii pe drumurile de fer române s'a scărit cu 5 la sută. Póte şi în urma acésta aglomeraţia de visitatorĭ din provincia e fórte mare. Nicĭ când s'a serbat jubileul de 25 de anĭ a suirei pe tron a regelui Carol n'a fost atâta lume adunată în Bucurescĭ.

Apelul primarului Bucurescilor.

Pe păreţii stradelor Bucurescilor este afişat aḑĭ, Duminecă 15/27, următorul Apel adresat poporaţiunei din capitală:

Cetăţenĭ!

Lunĭ, 16 Septemvre, Majestatea Sa Impĕratul Austriei şi Rege Apostolic al Ungariei va intra sĕrbătoresce în capitala României.

Majestatea Sa vine la noi în mijlocul unei ere de pace îndelungată, şi după ce a inaugurat o mare lucrare, semn şi monument al păcei, la hotarele nóstre.

Majestatea Sa visitéză Regatul nostru, ca Principe al păcei şi ca amic al Majestăţei Sale, prea iubitului nostru Rege.

Sĕ primim dér pe Augustul Óspe cu respect şi cu iubire.

Poporul român nu póte decât sĕ simtă o viuă bucurie sufletéscă pentru marea onóre ce-i face puternicul Impĕrat vecin. Sĕ arătăm Majestăţei Sale recunoscinţa nóstră pentru visita ce face capitalei României, prin o primire căldurósă şi entusiastă, démnă de Inalta posiţiune ce acest August Óspe ocupă în lume, démnă de poporul român.

Fac decĭ un apel călduros la toţĭ cetăţenii Capitalei, şi rog pe fiă-care sĕ contribuéscă pentru a face din ḑilele de 16 şi 17 Septemvre, în carĭ Majestatea Sa binevoeşte a fi în mijlocul nostru, ḑile de strălucită sĕrbătóre; sĕ dovedim, prin manifestaţiunile nóstre simpatice şi călduróse, că România este un element puternic de civilisaţiune, ordine şi pace în Europa şi că Românii simt o viuă şi sinceră recunoscinţă pentru Acei carĭ sciu aprecia valórea acestui popor muncitor, pacînic şi cumpănit.

C. F. Robescu,
primarul capitaleĭ.

Aḑĭ înainte de amédĭ primirăm dela corespondenţii noştri încă următórel telegrame:

Bucurescĭ, 28 Septemvre. De aḑĭ diminéţă plouă tare şi necontenit. Pregătirile de primire continuă. Din ţéră şi din străinĕtate au sosit până acuma *peste 30.000 persóne.* Otelurile nu mai au încăperĭ.

Bucurescĭ, 28 Septemvre. (Dată la 10 óre 10 minute.) In acest moment plóia torenţială de aḑĭ diminéţă órele 8 începe a-se mai potoli.

*

Bucurescĭ, 28 Septemvre. Timpul favorabil. La întrarea cortegiului împĕrătesc la órele 4 fără ḑece minute, *public imens, primire entusiastă.*

SCIRILE ḐILEI.

— 16 (28) Septemvre.

Incă o intrevedere de monarchĭ. In cercurile diplomatice din Berlin se asigură, că Ţarul, înainte de-a se întórce acasă, se va mai întêlni încă odată cu împĕratul german şi eventual cu monarchul austriac în Cernăuţ.

—o—

Episcopul săsesc din Sibiiu la inaugurarea monumentului milenar din Braşov. Preşedintele camerei magnaţilor, Iosif Szlavy, în înţelesul hotărîrei camerei, învită pe episcopul săsesc din Sibiiu, Dr. Friderie Müller, la inaugurările monumentelor milenare, cu recercarea, sĕ-i comunice, că la care serbare doresce sĕ ia parte. Cum anunţă „Sieb. D. Tgbl." episcopul rĕspunse lui Szlavy, că décă îi va permite starea sanitară, cam sdruncinată în timpul din urmă, va asista la inaugurarea monumentului milenar din Braşov, la 18 Octomvre c. La acésta numitul ḑiar săsesc adauge, că „probabil d-nul episcop va fi în posiţiă de a-şĭ duce în deplinire propusul".

—o—

Noul ḑiar, despre care se vorbesce de mult că se va înfiinţa aicĭ la noi, şi pe care „Timpul" îl numesce ḑiar sturdzist, nu se va numi „Tribuna vechiă" după cum află „Timpul", ci va lua un alt nume. Pentru apariţia ḑiarului la 1 Novembre viitor sĕ fiă făcute tóte preparativele. Sediul ḑiarului nu va fi la Braşov, ci la Arad în Ungaria, unde e acasă părintele Mangra, care va fi directorul ḑiarului. In fine asigură „Timpul" din „cel mai autorisat isvor", că ḑiarul din cestiune va apare cu programul, cu care a apărut „Tribuna" la 1884, dér va lucra pentru împĕcarea dintre Românĭ şi Maghiarĭ.

—o—

Stégurile ungurescĭ şi studenţii din Bucurescĭ. Mare fierbere este între studenţii universitarĭ din capitala română. Causa este, că la înfrumseţarea oraşului au fost arborate stindarde ungurescĭ. Studenţii au cerut rectorului universităţii Titu Maiorescu voiă, ca sĕ ţină o intrunire la universitate, spre a se sfătui în acésta afacere. Domnul rector însĕ a refusat de a le da o sală pentru consultare; atuncĭ studenţii au decis sĕ ţină o întrunire în sala „Dacia", însĕ guvernul ia oprit şi aicĭ de a-se întruni.

—o—

Petrecere în Blaşiu. Comitetul *Reuniunii femeilor române* gr. cat. din Blaşiu va arangia o petrecere, ce se va ţiné Joi a. c. n. în sala otelului „Univers" de acolo. Venitul curat este destinat în folosul reuniunii.

—o—

Reuniunea-Kneipp. Conducerea reuniunei-Kneipp din Braşov învită pe cei interesaţĭ, ca Miercurĭ la 8 óre séra sĕ se adune în restaurantul „Altes Rathhaus" de pe têrgul grâului.

Turburările din Turcia.

Scirile mai nouĕ privitóre la turburările din Turcia sunt următórele:

In *Liverpool* s'a ţinut în 24 c. un mare meeting de protestare contra măcelăririlor din Turcia. Cu acésta ocasiune *Gladstone* propuse sĕ se ia o resoluţiune, în care sĕ se dea espresiune dorinţei, că ministrul de esterne engles va face tot posibilul, ca sĕ se asigure *viéţa creştinilor din Turcia.* Resoluţiunea lui Gladstone a fost unanim primită.

Lui „*Daily Telegraph*" i-se anunţă din Atena, că în Macedonia s'a întêmplat o *ciocnire sângerósă* între trupe turcescĭ şi revoluţionarĭ sub conducerea lui Bolzaroff. Au fost prinşĭ 20 soldaţĭ.

„*Corespondenţa internaţională*" din Berlin anunţă, ca *Şeik el Islam* a fost ţinut *prins* câte-va ḑile în palatul Sultanului, deóre-ce acesta avea suspiţiunea că stă în legătură cu conspiraţii contra tronului sĕu.

Pórta a primit scire din vilajetul *Wan*, că în timpul din urmă s'au întêmplat mai *multe ciocnirĭ* între trupe regulare turcescĭ şi Armenĭ. Se ḑice, că oraşul *Egni a ars cu totul, Karput stă în flăcărĭ, şi vr'o 120 Armenĭ au fost măcelăriţĭ.*

Raportul comitetului societăţii
pentru crearea unui fond de teatru român.

Onorată adunare generală!

Adunarea generală a societăţii nóstre ţinută în 14/26 şi 15/27 Oct. 1895 la Braşov prin hotărîrea sa din şedinţa II punctul V., în sensul §. 9 p. 6 şi al §. 13 din statutele societăţii, pentru 3 anĭ de ḑile ni-a încredinţat nouĕ conducerea afacerilor societăţii nóstre. Cu ḑiua de astăḑĭ am ajuns la sfîrşitul unui an din acest restimp. In puterea §-ului 7 din statutele nóstre şi pe basa învitării prevenitóre a Românilor din Făgăraş, adunarea generală din anul trecut prin hotărîrea sa din şedinţa II p. VII a decis, ca adunarea generală din ĕst an sĕ se ţină în ospitalul oraş al Făgăraşului. Étă-ne decĭ astăḑĭ înaintea D-vóstră rugându-vĕ în sensul §-ului 17 din statute sĕ daţĭ binevoitóre ascultare raportului nostru despre cele isprăvite de noi în decursul anului espirat acum.

Onorată adunare generală!

Disposiţiunile capitolului IV al statutelor societăţii nóstre preciséză activitatea comitetului. Ţinem sĕ relevăm în resumat aceste disposiţii. In înţelesul, lor comitetul va ţiné şedinţă în fiă-care lună odată, cerênd trebuinţa şi mai de multe-orĭ, — el îngrijesce de averea societăţii, de observarea statutelor şi esecută decisiunile adunării, el va eloca banii încassaţĭ la un loc sigur pentru fructificare, va purta registre despre ţinerea în evidenţă a membrilor, în sfîrşit comitetul va face raport adunării generale despre tótă activitatea sa de peste un an.

Pentru de-a răspunde acestor însărcinărĭ cuprinse în statutele societăţii şi pentru esecutarea hotărîrilor aduse de adunarea generală din 1895, Comitetul D-vóstră a ţinut în decursul anului espirat acum 9 şedinţe. In cele următóre avem onorul a Vĕ raporta despre cele sĕvîrşite în şedinţele nóstre.

Adunarea generală din anul 1895 prin decisiunea sa din şed. II p. III al. 2 hotărise „sĕ dea absolutoriu Comitetului vechiŭ pentru gestiunea anilor 1890—1895, 4 Martie şi pentru administrarea averii societăţii sub reserva presentării ulterióre a actului de deposit despre averea societăţii predată în administrarea institutului de credit şi economii „Albina" din Sibiiu, care act sĕ fiă presentat în timpul cel mai scurt noului comitet şi sĕ se notifice proximei adunărĭ generale". Cele cerute de adunarea generală din anul trecut prin acéstă hotărîre s'au împlinit întocmai. Tóte actele referitóre la averea societăţii dimpreună cu cestionatul act de deposit, comitetul vechiŭ le-a predat comitetului D-vóstră de acum, care cu plăcere a putut constata în partea comitetului de mai 'nainte acurateţă şi corectitate deplină în administrarea averei societăţii nóstre.

In cât privesce hotărîrea de sub p. III. al. 2 şi 4 din şedinţa II a adunării generale din anul trecut, hotărîre privitóre la presentarea unei socotelĭ esacte despre averea societăţii şi la plasarea fondului societăţii în hârtii de valóre cu rentabilitate mai mare, decât hârtiile, în care până aci fusese plasată averea societăţii, comitetul vĕ raportéză separat prin raportul special al d-lui Valeriu Bologa, cassariul societăţii nóstre.

Prin pregătirea, convocarea şi ţinerea presentei adunărĭ generale, comitetul D-vóstră a satisfăcut decisului adunării generale din anul trecut adus în şedinţa II p. V. al. 1, care decis îndruma comitetul a stărui din tóte puterile, ca sĕ se esecute disposiţiunea din §. 6 al statutelor, care prescrie, ca în fiă-care an sĕ se ţină o adunare generală.

Administrarea averii societăţii conform conclusului V. al. 2 al adunării generale din anul trecut comitetul a luat-o în mânile sale. In puterea hotărîrii din p. V. al. 6 şedinţa II din ultima adunare generală a societăţii nóstre, comitetul în lunile din urmă a provocat de dóuĕ-orĭ pe restanţierii fondului nostru, ca sĕ-şĭ achite restanţele până la presenta adunare generală. Resultatul puţin îndestulitor al acestei provocărĭ comisia respectivă îl va afla din raportul special referitor. Cestiunea restanţierilor onorata adunare de acum o va resolva definitiv în chipul cum va afla de trebuinţă. Comisiunea, ce se va alege pentru presentarea propunerilor, îşĭ va face şi în cestiunea acésta propunerea sa.

(Va urma.)

Teatru german în Braşov şi-a început aséră ciclul de representaţiunĭ sub direcţiunea d-lui Leo Bauer prin drama poporală „Gebildete Menschen" de Victor Leon, care s'a jucat de 80 de orĭ la teatrul Raymund din Viena.

Piesa e fórte viu scrisă, are multe momente de efect şi sujetul e luat din viéţa modernă. Autorul persifléză în trécăt crescerea de aḑĭ modernă. Scopul lui principal însĕ e sĕ combată ideile şi ambiţiunile greşite ce le are omul cu studii faţă cu ómenii cu mai puţină carte, şi vine acolo unde dovedesce că nobleţa şi cultura inimei valoréză mai mult şi e mai presus decât sciinţa.

Piesa a fost escelent jucată şi studiată şi ne-a oferit ocasiune a cunósce puterile distinse ce le întrunesce societatea.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mulţĭ dintre membrii ei nu ne sunt străinĭ, căcĭ prestaţiunile lor eminente le cunóscem încă şi din anii trecuţĭ. Amintim în trécăt pe d-nii Dieffenbacher, Neher, Leichter, ér dintre dame pe d-rele Wachtel şi Walberg. Puterile cele nouĕ le găsim asemenea fórte bune şi la locul lor.

Mâne se va representa: „*O diese Männer*“, comediă de Rosen.

DIVERSE.

Vulcanii lunei. Astronomii cu ocasiunea observaţiunilor făcute mai de curênd au constatat, că luna a fost când-va cu mult mai abundantă în vulcanĭ, decât pămêntul. Pe teritoriul lunei până acum s'au numĕrat aprópe 100,000 munţĭ vulcanicĭ; e sciut însĕ, că noi numai o parte a lunei o putem vedé.

Prânḑurĭ de curte în Şoa. La curtea lui Menelik, regele Abissiniei, din când în când se dau prânḑurĭ marĭ de curte. La aceste prânḑurĭ sunt învitaţĭ toţĭ locuitorii din oraş, pe carĭ Menelik îĭ ospetéză cu mâncărĭ bune, din carne crudă şi próspătă de vită. Intr'o grădină mare, unde se află nesce mese lungĭ şi inalte, carĭ îĭ ajung omului până la barbă, se lasă sĕ intre pe rênd óspeţii, carĭ sunt adunaţĭ. Óspeţilor peste tot nu le este lucru curios, că pe când sĕ duc ei la prânḑ încă acolo află vitele păscênd, pe carĭ apoi după câte-va minute, le mănâncă. Negusul dimpreună cu suita sa şede în fruntea mesei şi vorbesce fórte complesant cu óspeţii sĕi. Servitorii umbla în jurul mesei dela óspe la óspe, cu córne marĭ de boi pline cu beutură. Óspeţii de comun se îmbată şi fiind în voiă bună, adese-orĭ se apucă la bătaie. Mult însĕ nu ţine voia bună, deóre-ce următórea cétă aştéptă neastêmpĕrată la pórtă, şi de aceea servitorii curţii adese-orĭ alungă cu sbiciul pe óspeţii, carĭ ar dori sĕ-şĭ mai petrécă în jurul meselor, ca sĕ pótă lăsa înăuntru cealaltă cétă, ce aştéptă afară la pórtă. La câte un astfel de prânḑ se taie câte 2000 de vite şi întreg palatul regesc în timpul prânḑului are aspectul unui abator imens.

Proiectile din hârtiă. Din Francia sosesce scirea despre o nouă invenţiune a unui oficer frances, care, décă va fi adevĕrată, atuncĭ schimbă în mod esenţial resultatul unui viitor rĕsboiu. Noua invenţiune a oficerului frances se deosebesce de celelalte invenţiunĭ belice de până acum prin aceea, că el voesce sĕ domoléscă pustiirile sângeróse ale rĕsboiului. Oficerul frances a inventat nisce proiectile din hârtiă. Glónţele se pregătesc din hârtiă şi ca sĕ fiă mai grele, se amestecă cu praf de fier. Glónţele — scrie inventatorul — sunt obduse într'un înveliş fórte fin de aluminiu ca schimbarea temperaturei sĕ nu pótă influinţa asupra lor şi ca ele sĕ pótă mai bine aluneca prin ţava puscei. Inventatorul a făcut mai multe probe cu proiectilele aceste şi a arătat, că proiectilele făcute din hârtiă corĕspund întru tóte proiectilelor celor de acum, numai cât puterea nimicitóre nu este aşa de mare ca a acestora. Glonţul facut din hârtiă nu rupe nicĭ nu sfăşiă, ci face numai o rană de tot netedă. Intr'un viitor rĕsboiu, décă se vor folosi aceste glónţe, numĕrul morţilor şi al greu răniţilor va fi mai mic, deórece ranele produse de proiectilele de hârtiă se pot vindeca mai uşor. Tóte aceste le spune inventatorul despre nóuă sa invenţiune — altă intrebare e însĕ, va puté óre invenţiunea sĕ învingă criticile bărbaţilor de specialitate? Rĕspunsul îl vom vedé în curênd, deórece inventatorul şi-a trimis deja invenţiunea spre recensiune.

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 25 Septemvre st. n. 1896.

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta austr. fl.	Valuta austr. cr.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	5	40
„	Grâu mijlociu . .	5	20
„	Grâu mai slab . .	5	—
„	Grâu mestecat . .	3	10
„	Sĕcară frumósă . .	3	30
„	Sĕcară mijlociă . .	3	—
„	Orz frumos . . .	3	30
„	Orz mijlociu . . .	3	10
„	Ovĕs frumos . . .	2	—
„	Ovĕs mijlociu . .	1	80
„	Cucuruz	3	60
„	Mălaiu	4	10
„	Mazăre	7	—
„	Linte	8	—
„	Fasole	6	—
„	Sĕmênţă de in . .	8	—
„	Sĕmênţă de cânepă .	6	—
„	Cartofĭ	—	75
„	Măzăriche	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	52
„	Carne de porc . . .	—	51
„	Carne de berbece . .	—	32
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt	21	—
„	Sĕu de vită topit	32	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Septmvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.—
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	122.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.40
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.25
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.50
Imprum. ung. cu premii	155.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	139.—
Renta de hârtie austr.	101.45
Renta de argint austr.	101.55
Renta de aur austr.	123.25
Napoleondorĭ.	9.54
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.77½
London vista	119.90
Paris vista	47.60
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.20
Note italiene.	44.25

Cursul pietei Braşov.

Din 27 Septemvre 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.47	Vênd.	9.50
Argint român.	Cump.	9.44	Vênd.	9.47
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	126.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.30	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.60	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	110.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din **1 Maiŭ 1896.**

Budapesta—Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.		Staţiunea		Tren de persón.	Tren mixt	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10—	8.05		8.05	2 00	pl.	Viena . . .	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15		**Budapesta**		7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.19		Szolnok . .		3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11.33	12.47		P.-Ladány . .		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare .	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2 31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50		Mező Telegd .		10.07	7 10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06			Bratca . . .		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia . . .		8.32	5.49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12 20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău . .		6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5 55	sos.	Cluşiu . . .	pl.	6.13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10 45	tr.pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2 52	6.27		Apahida . .			5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10.40	4 45	7.27		Ghiriş . . .		Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50		Cucerdea . .		Bucurest Arad Budapest	3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11.49	6.08			Uiuóra . . .			2.49		2.08	4.27
11 09	1.16	11.59	6 19			Vinţul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	Tr. expr.	12.29	6.57	8.17		Aiud . . .			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.40	12.55	7.30	8.33	sos.	Teiuş . . .	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05	11.55	1.30		8.38	pl.		sos.	3.18	1.29	7.59	12 57	3.06
12.33		2.08	Din 1 Iunie în tótă Joia şi în sĕrbător cat. şi or. comunică la Sinaia			Crăciunel . .			12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9.09		Blaşiu . . .		2.48	12.40	7 30	11.59	2.26
1.18		3.11				Micăsasa . .			12.01	7.09	11.28	1.54
1.34	1.00	3.31		9.42	sos.	Copşa-mică .	pl.	2.15	11.41	6.56	11.10	1.35
2.13	1.02	3 46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14	6 54	11.05	1.01
2.32		4.08		9.59		Mediaş . . .			10.55	6.41	10.48	12.45
3.04	1.39	4.45		10.22		Elisabetopol .		1.40	10.21	6 20	10 18	12.16
3.40	2 06	5 27		10.51		Sighişóra . .		1.06	9.42	5 53	9.43	11.33
4.03	2 27	6 12		11.12		Haşfalĕu . .		12.52	9.12	5.32	9.19	11.16
5.34	3 30	7.50		12.26		Homorod . .		11.54	7.45	4 27	7.38	10.03
6.12		8.37		12.58		Agoştonfalva .			7.02	3.53	7.22	9.25
6.41	4.16	9.07		1.15		Apaţa . . .		11 11	6.36	3.37	6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra . .			5.58	3.16	6.33	8.28
8.—	5.07	10.25		2.09	sos.	Braşov . . .	pl.	10.10	5.08	2.45	5.57	7.48
3.55	5.14	11.—	6 40	2 19	pl.		sos.	10 05	5.20	2.18		9.08
4.40	5 59	12.26	7.30	3 01		Timiş . . .		9.39	4.14	1 42	5.20	8.28
5.10	6.29	1 11	8.00	3.31		**Predeal** .		9.12	3.32	1.12	4.14	8 01
12.00	11 25	8 30	10.05 Sinai	9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.	5 35	9.15	8.35	3.32	3.15

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Tren mixt	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón		Staţiunea		Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40		Ludoş . . .		7.02	1.58	7.38	9.59
4 12	9.37	4.37	12.26		Cipău . . .		6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oşorhei . .	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9 35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs.. .	pl.		7.54	3.30	8:05

Ghiriş—Turda

tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.	Staţiunea	tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.
7 33	11 —	5.—	10.21	Ghiriş	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraş

tren de persón.	Tren mixt	tren de persón.	tren mixt			Staţiunea		tren mixt	Tren mixt	tren de persón	tren de persón.
2.20	4 45	11.55	7.10		pl.	Copşa mică .	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3 13		Ocna . . .		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	12 57	4.40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.	7.29			8.57
	6.16		3.58			Avrig . . .		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraş . . .	pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski)—Hunedóra

tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt	Staţiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Braşov—Zĕrneştĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Staţiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	4 30	Braşov	7.44	1.29	8 31
10.28	6.36	5.49	Zĕrneştĭ	6.20	12.05	7 20

Mureş-Ludoş — Bistriţa

			Staţiunea			
4.—	Numaĭ Lunia comunică. 9.10	4.20	Mureş-Ludoş . . .	Circulă numaĭ Marţa	6.46	7.21 Numaĭ Vinere circulă
5 03	10.28	5 35	Zau		5.49	6.24
6 48	12 41	N. Marţa comunică	Ţagu-Budatelic . . .			4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie .			3 44	8.46
8.33	3.02		Lechinţa			2.48	7.43
9 07	3.41		Ş.-Maghiăruş . . .			2.01	6.54
9.59	4 55		Bistriţa			1.16	5.52

Arad—Timişóra

				Staţiunea				
6.20	11.25	5.		Arad		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timişóra		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5 10	Seghedin.	6 05	2.30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Staţiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	2.15	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9 20
5.42	2.27	„ Selemberk „	6 57	9.07
6.06	2.51	„ Cisnădie pl.	6.36	8.46

Sighişóra—Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Staţiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighişóra . . .	9.51	5.32
3.54	11.48	Haşfalĕu . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Notă: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.